

Høringsnotat til Kulturmeldingen

15. februar 2018

Norske Konsertarrangører (NKA) er landets største interesse- og kompetanseorganisasjon for konsertarrangører og representerer en stadig økende medlemsmasse av 350 festivaler, klubber, spillesteder, konsertforeninger, studentsamfunn og kulturhus. Landets konsertarrangører er en mangfoldig gruppering av store og små, frivillige drevne organisasjoner og store kommersielle foretak. I by og bygd jobber disse hver dag for å skape gode konsertopplevelser for publikum, for at det norske publikummet skal få oppleve musikk live på sin scene eller klubb.

NKA jobber for at disse skal ha gode rammebetingelser for å drive konsertvirksomhet og for en generell profesjonalisering av feltet. For å opprettholde en levedyktig arrangørbransje må det legges til rette for at arrangørene kan skape gode konserter i hele landet hele året. I tillegg til å være en interessepolitisk organisasjon legger vi til rette for kompetansedeling, nettverksbygging og skaper arenaer for å møtes og lære av hverandre, for at våre medlemmer blir enda bedre til å arrangere konserter.

NKA er leverandør av arrangørfaglig innhold til alle de regionale bransjefestivalene, og vår årlige Arrangørkonferanse er blitt det største samlingspunktet for konsertbransjen. Vi har i 2017 hatt over 3000 deltakere på våre kurs og seminarer og gjennomført 60 skreddersydde kurs for medlemmene.

Regionalisering

Det er i forkant av Kulturmeldingen kommet innspill som legger opp til en ekstrem regionalisering av kulturlivet. Å flytte forvaltningen ned på lokalt og regionalt nivå kan være nyttig dersom det fører til mindre byråkrati og nærhet til feltet, MEN det krever fortsatt at kultur er et statlig anliggende. Når alt blir lokalt, så mister vi den nasjonale betydningen og alt reduseres til lokale tiltak. Det eneste statlige anliggende kan ikke være bare nasjonale institusjoner, det er like fullt et nasjonalt ansvar at alle har tilgang på gode kulturopplevelser.

Helårsarrangørene må styrkes

Det er på tide å anerkjenne helårsarrangørens rolle i det nasjonale og lokale musikklivet. Helårsarrangørene er grunnsteinen i hele musikkøkonomien, og er springbrettet for å bygge opp artistkarrierer og skape fremtidige headlinere på norske festivaler. Det er derfor et spesielt behov for å løfte arrangørstøtten.

Livedelen står for over halvparten av musikkbransjens økonomi. Denne utviklingen vil fortsette i tiårene fremover. Det satses stort på eksport av artister, men arrangørleddet nedprioriteres, og de som merker det mest er grasrota, klubbene i hele landet som ikke lenger har noen virkemidler igjen. Musikkindustrien er mer enn artistleddet, musikkbransjen handler om å koble artistene og publikum. Det er arrangørene som skaper dette møtet. Arrangørene må anerkjennes som det første trinnet på stigen. Grasrotkulturen og amatørerne er en solid grunnmur for musikken, men hvis reisverket over vakler, klarer vi ikke å løfte de til taket.

Kulturløftet har ikke bidratt til det lokale kulturlivet, men til signaturbygg og institusjoner. De siste ti års ekspansive kulturbudsjett har ført til en eksplosjon av kulturhus og signalbygg. Utfordringen med disse er at de er dyre å ta i bruk og det er derfor ofte slik at frivillige organisasjoner ikke har råd til å bruke arenaene. Norske Konsertarrangører er bekymret for at det i så stor grad prioriteres midler til nasjonale institusjoner og bygninger. Det frie feltet og lokale arrangører trenger sårt både driftsmidler og midler til å vedlikeholde og ruste opp lokale kulturarenaer. Støtten til aktiviteter i regi av lokalt kulturliv vil krone for krone gi mye større effekt enn å investere i infrastruktur i nasjonale og regionale kulturbygg.

Støtte til grasrota:

Når Kulturrådets støtteordninger i større grad rettes inn mot store aktører og det profesjonelle feltet, lokale kulturmidler forsvinner til fordel for kommunale kulturhus, og TONO har sagt opp alle rabattavtaler til grasrotarrangørene, så er våre medlemmer helt avhengig av ordninger som Momskompensasjon og Frifond for å få endene til å møtes.

Etter at ordningen med Lokale musikktiltak (LOK) ble fjernet for 10 år siden, har det vært et savn etter en støtteordning for grasrota, de frivillige arrangørene. Når Kulturrådet i større grad fokuserer på den profesjonelle kulturen, både på og bak scenen, faller det frivillige musikklivet helt utenfor. Krav om regional medfinansiering ekskluderer igjen de minste som mangler en brekkstang inn for å i det hele tatt være berettiget til å søke Kulturrådet om midler.

I dag mangler vi en ordning tilpasset de mindre arrangørene og festivalene. Det er behov for lavterskelordninger som bidrar til å sikre engasjement og holde hjulene i gang. Små penger med kjapp saksbehandlingstid, lav terskel for å søke. En ordning som eksempelvis kan støtte ungdomsarrangementer og bidra til at det også de minste arrangørene blir levedyktige arrangører. Det uttalte målet for regjeringens forenklingsarbeid er at det skal være enkelt å søke og rapportere. Erfaringene de siste årene er derimot at stadig økte krav både til grunnlag, søknad, rapport og revisjonskrav har i mange tilfeller skapt det motsatte.

Tilgang til lokaler

Kulturloven slår fast at alle skal ha rett til å utøve og oppleve kultur. En helt grunnleggende forutsetning for at dette skal skje er tilgang på arenaer; øvingslokaler og fremføringsarenaer – små og store scener og festivaler!

Artistene trenger øvingsrom før de kan stå på sin første scene. De trenger å starte med å komme så nært på publikum som mulig, før de kan stå øverst på plakaten. De trenger å bygge et norsk publikum før de kan erobre verden. Derfor er det avgjørende for å støtte opp om norsk musikkliv at det sikres god infrastruktur over hele landet. Det er alle helårsarrangørene som sørger for at fremtidens festival-headlinere og strømmevinnere får et sted å vokse, bygge seg opp et publikum og skape den karrieren som de skal leve av.

Her i Norge er vi så heldig å ha bransjens eget virkemiddelapparat – Musikkutstyrsordningen – som sørger for at det er fullt utrustede scener i hver krink og krok av landet, så det er mulig for artister å turnere og bygge karriere – i Norge. Dette er en ordning som fungerer utmerket, men som vi mener må styrkes og gjøres sjangerfri.

Kompetanseheving:

Gjennom kompetansedeling bidrar norske arrangører til en profesjonalisering av bransjen, ved å dele erfaringer og gjøre hverandre flinkere. Aktører som NKA, de regionale kompetansesenterne og flere andre nasjonale og regionale aktører skaper arenaer for denne kompetansedelingen. Dette gjør vi blant annet gjennom kurs, utvekslingsordninger, ressursgrupper og opplæringsmateriell.

Vi er opptatt av at det ikke bare skal snakkes om kompetanse, men det må også støttes opp om det kompetansearbeidet som springer ut fra bransjen selv. Profesjonalisering av norsk arrangørbransje kommer ikke ovenfra, men ved at vi løfter hverandre opp og frem.

Det har vært mange gode intensjoner med kompetanseheving gjennom årene. Rock City Namsos var tildelt et nasjonalt mandat for musikkfeltet, men sprang aldri ut av et ønske fra bransjen selv. De tidligere knutepunktfestivalene fikk etterhvert utvidet bestilling for å drive kompetansedeling, men da innen sine sjangre. Begge disse innretningene fikk i mange år kritikk fordi de ikke var forankret i et behov i bransjen.

Når disse ordningene er lagt ned, er det derimot ikke noen penger igjen til kompetanse. De er forsvunnet i prosessen. Kreativt Norges kompetanseprogram er kun rettet mot næringsutvikling innen kreative næringer, og da skal det dekke hele det kreative feltet. Hvis det er et ønske om kompetanseheving av kulturbransjen, må det investeres midler i de kompetanseorganisasjonene som springer ut av bransjens eget behov. Enten ved å sette av friske midler til å støtte aktivitet, øremerkede penger til organisasjoner som driver opplæringsvirksomhet, eller i alle fall som et uttalt ønske om at man ser verdien av slike tiltak.